

متن پرسش

سلام: جاهای مختلفی دیدم که حضرت علی(ع) را به عقل کل و حضرت زهرا(س) را به نفس کل نسبت داده اند. آیا منظور از عقل کل، تعیین اول و ثانی است و منظور از نفس کل تعیین های خلقی است؟؟ و یا اینکه منظور از عقل کل و نفس کل نفس رحمانی است با این تفاوت که عقل کل، حالت اندماجی نفس رحمانی است؟؟ در عرفان داریم که بین قوس صعودی و نزولی فرق هایی است. از طرفی روایت داریم که «اول ما خلق الله نوری» آیا مربوط به قوس صعود است یا قوس نزول؟؟ در جایی خواندم که در مسیر قوس نزول همه حقایق از جمله خوبی ها و بدی ها مندمج بوده اند، مثل انسان ها که حقیقت همه انسانها یکی بوده است، فرعون و موسی، پیامبر و ابوجهل و .. همه یکی بوده اند و بعد از اینکه آمده اند در این دنیا با انتخاب های خودشان، خوبی از بدی جدا می شود و فقط خوب ها به اون جایگاه اصلی برمی گردند و یکی از دلایل خلقت و آورده شدن انسان به عالم ماده همین بوده است که خدا دوست داشت، کمالات خود را صاف و زلال مشاهده کند ولی چون همه حقایق یکی بود، خودش یک نقص به حساب می آمد و انسان را آورد در دنیا که انسان های خوب کمالات خود را بالفعل کنند و خداوند در آینه این انسان ها کمالات خود را مشاهده کند. با این توضیح آیا نور محمدی(ص)، به قوس صعود برمی گردد یا به قوس نزول؟؟ اگر به قوس صعود برمی گردد، جایگاه حدیث(اول ما خلق الله نوری) کجاست؟؟ ممنون یا علی مدد

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: عنایت داشته باشید تطبیق جایگاه اولیاء الهی با مقاماتی که در اصطلاحات فلسفی و عرفانی مطرح است، کار آسانی نیست به خصوص که بعضاً تعریف های متفاوتی از اصطلاحات عرفانی و فلسفی در میان است و یا با اعتبارات مختلفی موضوع مورد نظر قرار می گیرد از جمله همین نکته که می فرمایید در قوس نزول همه ی حقایق مندمج اند. زیرا این اندماج به معنای شخصیت های مجزای افراد نیست، بلکه نظر به درجه ی وجودی افراد دارد و نه شخصیت مجزای افراد به همان معنایی که حقیقت محمدی «صلوات‌الله‌علیه‌وآله» جامع همه ی مراتب وجود است و «چون که صد آید نود هم پیش ما است» و اَوَّلُ ما خلق الله به معنای واسطه ی فیض در هستی مسیر تجلی انوار الهی به همه ی مخلوقات است. شاید بد نباشد تعبیری که برای مولا علی «علیه السلام» در رابطه با تعیین اول و زهرای مرضیه «سلام‌الله‌علیها» در رابطه با تعیین ثانی می فرمایید ولی به اعتبار مظهریت در حالی که این ذوات مقدس در مقام خود همه در فنای ذاتی و تعیین اول جای دارند. در مورد راز خلقت

بحث نقص رسا نیست، بلکه بحث انگیزهی نظرکردن حضرت حق خود را در اسماء بهتر است که در فصّ آدمی مورد بحث قرار می‌گیرد. نور محمدی «صلوات‌الله‌علیه‌وآله» از نظر تکوین به قوس نزول برمی‌گردد و از نظر تشریح به قوس صعود که این خودش عرض عریضی نیاز دارد. موفق باشید